

| توزیع و مصرف داروهای مخدر |                    |   | عنوان           |
|---------------------------|--------------------|---|-----------------|
| 1399/02/01                | تاریخ شروع اجراء : |   | شماره           |
| 1403/12/01                | تاریخ اعتبار :     | 3 | شماره بازنگری : |

## دستورالعمل کلی توزیع و مصرف داروهای مخدر در مراکز درمانی

### دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

| تهیه کننده :                  | تأیید کننده :                                     | تصویب کننده :                  |
|-------------------------------|---------------------------------------------------|--------------------------------|
| 1. کارشناسان اداره بازرسی فنی | دکتر ندا ساسان پور<br>مسئول بخش مراقبت های دارویی | دکتر رسول رحیمی<br>سرپرست مرکز |

**1- دانشگاه موظف است یک یا چند داروخانه را در مراکز استان و شهرستانهای تحت پوشش خود به شرکت پخش دارو پخش و اداره کل نظارت بر امور دارو و موارد مخدر جهت توزیع قرص متیل فنیدیت معرفی نماید.**

**2- بیماران دریافت کننده قرص متیل فنیدیت باید برای دریافت دارو به یکی از داروخانه های توزیع کننده در منطقه خود مراجعه نماید.**

**3- داروخانه باید در قبال رویت شناسنامه و نسخه پزشک متخصص اطفال مغز و اعصاب و روانپزشک مبادت به تحویل دارو نماید.**

**4- نسخه باید دارای مشخصات زیر باشد**

نام پزشک نوع تخصص شماره نظام پزشکی آدرس و شماره تلفن مطب

نام و نام خانوادگی بیمار، سن بیمار، آدرس و شماره تلفن بیمار، تعداد داروی مورد نیاز روزانه مدت اعتبار نسخه تاریخ صدور نسخه

**5- داروخانه موظف است قرص مذکور را جدا از سایر داروها و در محلی امن و محافظت شده قرار دهد.**

**6- داروخانه می بایستی لیست اسامی دریافت کنندگان دارو را همراه با آدرس شماره تلفن و مقدار مصرف روزانه و ... به دانشگاه مربوطه مطابق جدول پیوست اعلام نماید.**

**7- دانشگاههای سراسر کشور موظفند مقدار مصرف قرص مذکور را هر 6 ماه یکبار به اداره کل نظارت بر امور دارو و مواد مخدر اعلام نمایند.**

**8- شرکت پخش دارو پخش موظف است حواله دریافت قرص متیل فنیدیت را از اداره کل نظارت بر امور دارو و مواد مخدر دریافت و پس از تحویل از انبار داروهای مخدر داروپخش آن را در اختیار داروخانه های معرفی شده از طرف دانشگاههای سراسر کشور قرار دهد.**

**بخشنامه توزیع و مصرف داروهای مخدر**

**1- مسئول اداره/واحد نظارت بر داروهای اعتیاد آور می بایست دکتر داروساز بوده و توسط معاونت غذا و دارو دانشگاه به اداره کل نظارت بر امور دارو معرفی می گردد.**

**2- معاونت غذا و دارو دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی موظف به تامین داروهای مخدر مورد نیاز مراکز درمانی منطقه تحت پوشش خود می باشد.**

- 3- داروهای مخدر مورد نیاز باید هر سه ماه یک بار از اداره کل نظارت بر امور دارو و مواد مخدر (اداره نظارت بر داروهای اعتیاد آور) تامین گردد.**
- 4- انبار داروهای مخدر باید با درب آهنی و پنجره های آن به وسیله نرده آهنی ضخیم و محکمی محافظت شده و دارای سیستم اعلام حریق و رنگ خطر باشد.**
- 5- انبار داروهای مخدر می بایستی از نظر میزان درجه حرارت رطوبت و میزان نور مناسب نگهداری داروهای فوق الذکر باشد.**
- 6- انبار باید حتی الامکان در ساعات خارج از سرویس اداری به وسیله نگهبان مورد اعتماد محافظت گردد.**
- 7- در آخر وقت هر روز باید انبار لاک و مهر شده و کلیه نکات ایمنی در مورد آن رعایت گردد بطوریکه امکان هر گون سو استفاده از بین برود .**
- 8- درخواست خرید داروهای مخدر باید به امضا رئیس دانشگاه علوم پزشکی یا معاونت غذا و دارو به اداره کل نظارت بر امور دارو (اداره نظارت بر داروهای اعتیاد آور) ارائه شود.**
- 9- تحویل داروهای مخدر و مصرف آن در مطب پزشکان و دندانپزشکان مجاز نمی باشد.**
- 10- تحویل داروهای مخدر به مراکز درمانگاهی و اورژانس شهرستانهایی که فاقد بیمارستان مجهز می باشند با صلاح دید و نظر معاونت غذا و دارو دانشگاه با رعایت کلیه ضوابط بلامانع است.**
- 11- مسئول اداره / واحد نظارت بر داروهای اعتیاد آور یا نماینده معرفی شد آن اداره / واحد موظف است و لیست داروهای مصرفی دانشگاه خود را هر سه ماه یک بار به اداره کل نظارت بر امور دارو ارائه نماید.**
- 12- تحویل داروهای مخدر به مراکز جراحی محدود که دارای مجوز و پروانه فعالیت می باشند (دارای اطاق عمل هستند) بلامانع است.**
- 13- اداره / واحد نظارت بر داروهای اعتیاد آور دانشگاه موظف به کنترل دقیق نسخ بیمارستانها دریافت پوکه خالی آمپول ها و کنترل موجودی آنها و نیز بازدید های دور ایام باشد و در صورت مشاهده هر گونه تخلف و بی نظمی در ثبت دفاتر موظف است مراتب را در ذیل سطح آخر دفتر پلمپ شده یادداشت نموده و در صورت تکرار مراتب را به مقام مسئول مرکز مربوطه گزارش نماید.**
- تبصره : نظارت بر حسن مصرف دارو در مراکز درمانی سیار (کشتیرانی و هواپیمایی) به عهده مسئول درمانی ارگان متبوع است.**
- 14- پوکه های جمع آوری شده باید در حضور نمایندگان معاونت غذا و دارو معاونت پشتیبانی و نماینده اداره / واحد نظارت بر داروهای اعتیاد آور حداکثر 3 ماه یکبار معدوم و یک نسخه از صورت جلسه تنظیمی به اداره کل نظارت بر امور دارو و ارسال گردد.**

**15-** معاونت غذا و دارو موظف است به کلیه مراکز دریافت کننده داروهای اعتیاد آور حداکثر برای مصرف یک ماه دارو تحویل نماید.

**16-** اداره / واحد نظارت بر داروهای اعتیاد آور هر معاونت موظف است برای کلیه بیماران نیازمند به داروی مخدر پرونده ای جداگانه تشکیل و در آن نسخه پزشک متخصص تصویر شناسنامه فتوکپی تایید شده بیوپسی و سایر مدارکی که نشان دهنده بیماری می باشد نگهداری نماید.

تبصره - اداره / واحد نظارت بر داروهای اعتیاد آور موظف است جهت اطمینان از اعتبار برگ پاتولوژی ارائه شده توسط بیمار از آزمایشگاه مربوطه استعلام و سپس در پرونده مربوطه ضبط نماید.

**17-** نسخه پزشک باید دارای مشخصات زیر باشد نام پزشک نوع تخصص محل کار شماره نظام پزشکی نام و نام خانوادگی بیمار نام پدر بیمار شماره شناسنامه بیمار محل صدور شناسنامه بیمار سال تولد آدرس بیمار نوع بیماری مقدار داروی و مورد مصرف روزانه نام و شکل دارو مدت اعتبار نسخه تاریخ صدور نسخه امضا و مهر پزشک معالج

تبصره 1- حداکثر اعتبار نسخ بیماران برای دریافت داروی مخدر 6 ماه با ذکر پزشک معالج می باشد.

**18-** برای تحویل مجدد داروی مخدر به بیمار باید اصل شناسنامه نسخه پزشک متخصص فاکتور فروش قبلی رویت شده و ضمن تحویل گرفتن پوکه های آمپول مصرفی یا پلیستر فرص مصرفی یک نسخه از برگ فروش به بیمار تسلیم گردیده و برگ دوم در پرونده بیمار نگهداری شود.

**19-** بیمارانی که بطور موقت در شهری غیر از محل سکونت خود سکنی می گزینند می توانند داروی مخدر مورد نیاز خود را از دانشگاه مربوطه تامین نمایند و هنگام مراجعت به شهر مورد اقامت خود می بایستی برگ تسویه حساب از دانشگاه دریافت نمایند.

**20-** دارو طبق نظر پزشک معالج و حداکثر برای مدت یک ماه در اختیار بیمار قرار داده شود.

**21-** کارشناس دارویی دانشگاه موظف است بطور دوره ای و مستمر از بیماران عیادت نموده و در صورت وجود اشکال و عدم تطابق میزان مصرفی بامیزان تجویز شده در رفع آن با کمک پزشک معالج اقدام نماید.

**22-** بازرسان دارویی دانشگاه علوم پزشکی موظفند به محض مشاهده تخلف مراتب را صورتجلسه نموده و متخلف تحت پیگردهای قانونی قرار گیرد.

**23-** در صورت فوق بیمار داروهای مصرف نشده تحویل اداره / واحد نظارت بر داروهای اعتیاد آور گردیده و با صدور فاکتور مرجوعی به موجودی انبار اضافه شود در صورت عدم قابلیت مصرف با تنظیم صورتجلسه طبق بند 14 همین بخشنامه امحا

گردد.

**24-** هر دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی می بایست یک یا چند نفر پزشک متخصص که با حکم رئیس دانشگاه منصوب می شوند جهت معاین و بررسی نسخ بیماران معرفی نماید.

**25-** در موارد مشکوک جهت تحویل داروی مخدر کمیسیون پزشکی مستقر در دانشگاه مرجع صلاحیت دار بررسی نسخ بیماران بوده و رای آن لازم الاجرا است

**26-** بیمارانی که بیشتر از یکسال داروی مخدر مصرف می نمایند باید توسط کمیسیون پزشکی مورد معاینه قرار گیرند و با تایید مجدد بیماری و ضرورت مصرف داروی مخدر نسبت به تحویل مجدد دارو اقدام شود.

**27-** تامین داروهای مخدر مورد نیاز جانبازان بر اساس لیست اعلام حوزه معاونت بهداشت و درمانی بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی الزامی می باشد.

**28-** تحویل داروی مخدر به مراکز تحقیقاتی بر اساس درخواست کمتبی مقام مسئول موسسه و پس از ارائه طرح توجیهی بلامانع است (تحویل پوکه آمپول های مخدر الزامی است)

**29-** معاونتهای غذا و دارو دانشگاهها باید داروی مخدر مورد نیاز جهت ترک اعتیاد را که در پروتکل درمانی معاونت درمانی وجود دارد تنها به مراکز معرفی شده آن معاونت و سازمان بهزیستی تحویل نمایند.

**30-** تحویل قرص متیل فنیدیت به مراکز درمانی اعصاب و روان با رعایت کلیه ضوابط و مقررات بلامانع است.

**31-** لازم است دانشگاه / دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اسامی مراکز دریافت کننده داروهای مخدر خود را به اداره کل نظارت بر امور دارو سالیانه اعلام نمایند.

**32-** معاونتهای غذا و دارو دانشگاهها موظفند داروهای تاریخ منقضی را از مراکز تحت پوشش خود دریافت و طبق بند **14** همین بخشنامه معدوم نمایند.

**33-** دانشگاه / دانشکده موظف است هر سه ماه یکبار آمار پنجگانه **1-** صورتجلسه امحا پوکه داروهای مخدر **2-** آمار توزیع داروهای مخدر **3-** گزارش بازرسی از مراکز درمانی و بیماران **4-** آمار بیماران سرطانی و صعب العلاج **5-** گزارش و آمار داروهای مرجوعی را به اداره کل نظارت بر امور دارو ارسال نماید.

تبصره - صورتجلسه انبار گردای داروهای مخدر اداره / واحد نظارت بر داروهای اعتیاد آور می بیاستی سالیانه به این اداره کل ارسال گردد.

**34-** بیمارستانها و مراکز درمانی می بایست داروی مخدر مورد نیاز خود را منحصرأ از اداره / واحد نظارت بر داروهای اعتیاد

آور دانشگاه علوم پزشکی مربوطه تامین نمایند.

**35-** مقدار داروی درخواستی باید معادل نیاز یک ماهه مراکز درخواست کننده باشد.

**36-** جهت درخواست دارو باید اصل یا تصویر فاکتور خرید قبلی دفتر پلمپ شده نسخه پوکه های خالی و درخواست خرید دارو

که به امضا مسئول فنی داروخانه و رئیس بیمارستان رسیده باشد به اداره / واحد نظارت بر داروهای اعتبار آور تحویل گردد.

**37-** نسخه داروهای مخدر باید بر اساس فرمی با مشخصات زیر باشد:

تاریخ صدور نسخه نام پزشک شماره نظام پزشکی نام بیمار سن بیمار شماره پرونده شماره تخت و اتاق نام بخش تشخیص  
بیماری نام داروی مخدر شکل داروی مخدر تعداد به حروف امضا پرستار امضا مترون بیمارستان امضا و مهر دکتر داروساز مهر  
داروخانه

تبصره - وجود نمونه امضا پزشکان شاغل بیمارستان در داروخانه جهت تطبیق الزامی است.

**38-** داروی مخدر می بایست به ترتیب تاریخ مصرف در دفتر پلمپ شده مخصوص داروهای مخدر ثبت گردد بطوریکه هر زمان

مورد بازدید بازرسان اداره / واحد نظارت بر داروهای اعتبار آور قرار گیرد موجودی داروهای مخدر بیمارستان مشخص و با  
مندرجات دفتر مطابقت نماید.

**39-** داروهای مخدر در صورت عدم مصرف باید حداقل دو ماه قبل از انقضای تاریخ مصرفشان با صدور فاکتور مرجوعی تحویل

انبار داروهای مخدر اداره / واحد نظارت بر داروهای اعتبار آور گردد.

**40-** نسخه باید دارای شماره ردیف بوده و این شماره با شماره ردیف ثبت در دفتر مطابقت نماید

**41-** داروی مخدر در مراکز درمانی باید به مصرف بیماران بستری در بخش ها برسد

**42-** داروخانه بیمارستان فقط نیاز حداکثر دو روز بخش یا اتاق عمل را می تواند بعنوان استوک در اختیار مترون بخش یا

مسئول اتاق عمل قرار دهد ( این استوک نباید از موجودی کسر و در دفتر پلمپ شده عمل شود)

تبصره لازم است صورت ارقام استوک داروهای مخدر در دو نسخه تنظیم شده یک نسخه در داروخانه و نسخه دیگر در دفتر  
پرستاری نگهداری شود.

**43-** نگهداری داروهای مخدر (استوک) در اورژانس مجاز نمی باشد ولی در موارد ضروری که مصرف داروهای مخدر اجتناب  
ناپذیر می باشد می توان با تجویز پزشک معالج داروی مخدر مورد نیاز را از دفتر پرستاری و در موارد قبلی از CCU (سی سی

یو) تامین نموده و پس از مصرف پوکه ها و نسخه داروی مخدر تحویل دفتر پرستار و یا CCU داده شود.

**44-** نسخه درخواست استوک باید به امضا پزشک مسئول بخش یا متخصص بیهوشی و یا مسئول اتاق عمل برسد.

- 45-** در مقابل هر آمپول یک برگ نسخه باید نوشته شود و در یک نسخه بیش از یک نوع آمپول نباید تجویز گردد.
- تبصره - آمپول های بیهوشی به دلیل استفاده از یک آمپول برای چند نفر و بالعکس از این قاعده مستثنی می باشد.
- 46-** با هر نسخه یک عدد پوکه خالی باید به داروخانه بیمارستان تحویل داده شود و داروخانه بیمارستان نمی تواند نسخه فاقد پوکه را بپذیرد (نسخ داروهای بیهوشی از این قاعده مستثنی می باشند).
- 47-** جهت دریافت داروی مخدر را از دانشگاه / دانشکده مربوطه مسئول فنی یا یک نفر از کارکنان داروخانه می بایست کتبا از طرف رئیس بیمارستان معرفی گردد.
- تبصره **1-** فرد معرفی شده می بایست جوابگوی سوالات احتمالی بود و پوکه آمپولهای خالی را به انضمام دفاتر پلمپ شده و نسخ و اصل یا تصویر برگ فروش قبلی تحویل نماید.
- 48-** داروهای مخدر در داروخانه بیمارستان باید در صندوق نسوز یا کمد آهنی قفل دار مطمئن نگهداری شود و مسئولیت نظارت بر تحویل و توزیع صحیح و نگهداری آن بعهده مسئول فنی داروخانه می باشد.
- 49-** تعیین سهمیه داروی مخدر داروخانه بیمارستان از وظایف اداره / واحد نظارت بر داروهای اعتیاد آور معاونت غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی مربوطه می باشد که بعد از کارشناسی دفاتر دارو برای مصرف یک ماه تحویل می گردد.
- 50-** داروی مخدر استوک در هر بخش باید در قفسه آهنی قفل دار مخصوص و جدا از داروهای دیگر بخش نگهداری شود.
- 51-** مسئول یا مترون بخش در پایان نوبت کار خود باید داروهای مخدر و پوکه حالی و نسخ را دقیقاً شمارش و پس از ثبت در گزارش روزانه بخش بانضمام کلید قفسه مخصوص به مسئول شیفت بعدی تحویل دهد بطوریکه روز و ساعت وقوع هر گونه اتفاقی قابل رسیدگی باشد.
- 52-** مسئول فنی داروخانه بیمارستان باید از تحویل نسخی که مندرجات آن مبهم مخدوش و ناقص می باشد مطلقاً خودداری نماید.
- 53-** نظارت و اعمال مراقبت های ویژه در امر مصرف داروهای مخدر به عهده رئیس و مترون بیمارستان و **دکتر داروساز مسئول داروخانه** می باشد.
- 54-** بازرسان معاونت غذا و دارو دانشگاه موظفند بطور مستمر از کلیه مراکز دریافت کننده داروهای مخدر بازرسی به عمل آورده و به محض مشاهده تخلف مراتب را صورتمجلس نموده و متخلف تحت پیگرد قانونی قرار گیرد.
- 55-** بدیهی است نظارت بر رعایت کلیه ضوابط فوق به جهت حسن اجرای مقررات کنترل مصرف داروهای مخدر به عهده رئیس دانشگاه علوم پزشکی مربوطه و معاونت غذا و دارو وزارت متبوع خواهد بود.